

Popraševal je za svēt modre možé, pa tudi bedake.

Ali mož vendar-le ni ozdravil hude bolezni.

Nekateri so mu dejali: Denar daj ženi!

Ali mož je pil na upanje.

Nekateri so mu svetovali: Ne hodi v gostilno!

Ali mož se ga je nabral doma.

Drugi spet so modrovali: Gostilničarju prepovej, da ti ne smé dajati vina.

Lotil se je žganja.

Prepovedal je gostilničarju, ne dajati mu tudi tega.

Dal ga mu je drugi.

Dobil je še drugi svēt: Počakaj, da vse zapiješ!

Ali otrokom je tudi kaj potreba.

* * *

Sinček se uči katekizma. Oče ga izprašuje: »Kaj sklène, kdor ima resnično voljo poboljšati se?«

Toda oče že ne posluša sinčkovega odgovora do konca. — »Norec!« zakliče

oče in se udari po čelu, »ko sem bil sedem let star, vedel sem, kaj sklène, kdor ima resnično voljo poboljšati se, zdaj pa ne vém!«

In mož je nehal piti.

IV. Kdo bi si mislil?

Na plesišču smo. Naše oko obtiči kmalu na mladem gospodiču. Lepe rasti je in elegantnega vedenja. Črnikasta polt se prav ujema s črnimi lasmi, črnimi brčicami in črnimi zalisci. Očesca nežnega spola se malone vsa osredotočijo na njegovi postavi. Brez zavisti tudi ni. Saj res! Zakaj bi ravno gospica K. morala »požreti« vse njegove poglede? . . .

Dné 17. istega meseca pride v hišo, kjer je stanovala družina K., dimnikarjev vajenec dimnike pometat.

Potrka na duri in pokuka v sobo: »Gospica! oprostite, ali tukaj stanuje hišni gospodar?«

Gospica K. spozna, a le po glasu, lepega plesalca.

»Uj! Ne maram ga! Kdo bi si mislil?«

Nekaj národnega blaga.

(Razne bajke in kratke pripovedke.)

(Zapisal v Podzemlju na Belokranjskem —è.)

1. O puščavniku.

P samotni puščavi je živel pobožen, star puščavnik. Angelj mu je nosil vsak dan jedi. Ko nekega dné dolgo ni bilo angelja z obedom k puščavniku, poprašal je puščavnik na posled prišlega, kje se je tako dolgo zamudil. Angelj mu odgovori, da so bogatina vodili v nebesa. Spremljevale so ga vse nebeške godbe in vsi angelji. Puščavnik ga popraša, zakaj so bogatinu tako svečanost priredili. »Zato«, dejal je angelj, »ker pride komaj vsakih sto let eden bogatin v nebesa.« — »Koliko angeljev bode pa po mene prišlo, ko bodem umrl?« popraša puščavnik angelja. — »Sam jaz bodem po-te pri-

šel«, odgovori mu angelj. — »Tako!« vzklikne jezno puščavnik. »Tedaj se tebe ni treba.« — Žalosten odide angelj od njega in ni ga nikdar več k puščavniku, kajti ta je bil postal ošaben.

2. Grešnica.

Neki popotnik sreča grd, temán oblak. Popotnik vpraša, kam gré. Oblak mu odgovori, da gre po veliko grešnico. Vendar kmalu je srečal popotnik zopet isti oblak, kateri se je hitro nazaj podil. Popotnik ga vpraša, ali jo je dobil. »Nisem je dobil«, odgovori mu oblak, »postila se je enkrat k adventski Materi božji prečistega spočetja, zato nimam oblasti do nje.«

3. Turek in sveti križ.

Turek je potoval po gozdu. Tu ga za-teče noč. Leže pod grm in se po krščansko prekriža. Ko je zaspal, pripodil se je k njemu strašno temán oblak in jezno rekel: »Tu leži mrtvo teló, ali je zakle-neno!« (Ni mu smel ničesar storiti, ker se je sè sv. križem prekrižal.)

4. O usodi in božji pomoči.

Berač je prenočil v hiši, kjer se je ravno porodil otrok. Prišle so pa v sobo tri visoke, bele ženske, z dolgimi razče-sanimi lasmi, in so temu otroku doso-dile, da se bode, ko malo odraste, obesil na vrv. Berač ni mogel spati, zato pa je dobro slišal, kar so rojenice otroku sodile. Zjutraj je, ko se je na pot od-pravljjal, povedal otrokovim starišem, kar je po noči čul, in jim svetoval, naj dečka naučé, da bode rekel vselej, predno bode začel kaj delati: »To bodem storil z božjo pomočjo.« Stariši otrokovi so se zahvalili beraču na dobrem svètu in svojega sinka učili, da je govoril vselej, predno je kaj počel: »To bodem storil z božjo pomočjo.«

Nekega poletnega dné je kosil njegov oče na travniku precèj daleč od doma. Mati je poslala zato svojega sinka z za-jutrkom na travnik. Sin vzame koša-rico s zajutrkom in pa vrv in veselo nese borni zajutrek svojemu očetu. Steza, katera je vodila na travnik, vila se je po gozdu. Deček se ustavi pod starim hrastom, postavi košarico z zajutrkom na tla, priveže vrv za hrast in se obesi. Vendar poprej, nego se je obesil, reče po svoji stari navadi: »To bodem storil z božjo pomočjo.« Ali on ni ostal viseč na hrastu; ker se je vrv pretrgala, padel je na zemljo in mirno zaspal.

Dolgo je čakal njegov oče na travniku zajutrka. Ker ni dolgo bilo sina s zaju-trkom, odšel je domov in poprašal ženo, zakaj mu tako dolgo zajutrka ne pošlje. Ona mu odgovori, da je že davno poslala k njemu malega sinka z zajutrkom. Ža-lostna odideta v gozd ga iskat. Kmalu ga najdeta spečega pod starim hrastom. On je bil rešen zato, ker se je navadil vse z božjo pomočjo delati.

5. Jezus in sveti Peter.

Potovala sta Jezus in sv. Peter po širokem svetu. Pri cesti je sedel star, bolán siromak in ja lepo prosil milo-stinje. — »Pahni ga v jarek!« — za-pové Jezus sv. Petru. Sv. Peter izpolni molčé povelje, čudeč se takim besedam. Potujeta dalje. Prideta do klanjca. Tu se je mučil voznik s težkim vozom, klet in pretepal konja, da bi bolje po-tegnila. »Pomagajva tudi mi dva siro-maku!« — dejal je Jezus, uprl se v voz, kateri sta sedaj konja lahko speljala. Na vrhu klanjca se ni mogel sv. Peter več premagati in poprašal je svojega božjega učitelja: »Učitelj, povej mi vendar, zakaj tako činiš? Kaj nisi storil tema dvema krivice? Onega starega revčeka pahnil sem na tvojo zapoved v jarek, temu vozniku pa, kateri je tako ostudno klet, pomagala sva, da je speljal.« — »To je tako!« odgovori mu premodri učitelj: »Oni sivi siromak je imel zlata, pobožna usta, srcé pa mu je bilo gnilo, on je bil velik grešnik. Ta voznik pa je do-bra, poštena in pobožna duša, vendar revček je slab, ni se mogel premagati, da ne bi klet.« — »Vse je dobro, vse je modro, kar ti storiš!« izpregovoril je tiho sv. Peter, korakal molčé poleg Je-zusa, v srečo hvaleč njegovo modrost in previdnost.

6. Spoštuj praznik!

Žena je šla na dan sv. Petra na njivo, da si nažanje malo trave za kravo. Ko je že poln koš nažela, pristopi k njej star mož in ji reče: »Oj ženska, zakaj danes žanješ? Kaj ne véš, da je danes Bogu posvečen dan?« — »Krava mi je bila lačna«, odgovori mu žena, »pa sem šla na njivo, da bi ji malo nažela.« — »Naj ti bode« — reče ji mož — »vendar čuvaj se, da v drugič ne prideš!« Ona mu to obljubi. Nahrani doma kravo in opoludne namolze mnogo mleka. Popo-ludne pa se neče več premagati, pa gre zopet na njivo, da bi trave nažela, češ, da bi imela krava zopet zvečer toliko mleka in pa da bi še nekaj za prihodnji dan nažela. Ko pa žanje, prikaže se ji Kristus in ji tako govori: »Ti trdovratna žena! zakaj si šla zopet zét? Kaj ne véš,

da je to velik greh? Mojo zapoved si prelomila, sedaj si pa le izberi, hočeš-li rajše hraniti pet sirotic, ali pa samo dve?« — Žena si je mislila: Bolje je hraniti dve, nego pa pet, pa je rekla: »Dve!« Komaj je to izgovorila, izginil

je Kristus, pokazali sta se pa dve mali kačici, kateri sta jo spremljevali do doma; ko pa je v svojo hišo stopila, skočili sta ji na prsa in jo počeli sisati in jo vedno sisali do njene smrti. To je bila kazen, ker ni spoštovala praznika.

Veronika z Malega Grada.

(Po kamniški pripovedki.)

Poglej kapelo na gorici,
— Tako mi déj je stari ded —
Pod njo se v zemeljski temnici
Globoko skriva strašna klet.

Vrh holma na planjavi ravni,
Kjer klet grozi na trdnem dnu,
Se dvigalo je v dobi davni
Zidovje Malega Gradú.

Živela v dvorih je devica,
Nečuvene krasote cvet,
Veronika, gradú kraljica,
Stražeč si zlatov broj nešet.

Sprejel je deve grad bogate
Nekoč v blesteči kras dvoran
Pobožne tri duhovne brate,
Tri brate, rójene en dan.

Ob jezeru, ki oblivalo
Ta hrib je daleč na okrog,
Jih oče je pod kočó malo
Skrbnó gojil — čolnar ubog.

A ko so vzrasli dečki zali,
Ostavlil je roditelj svet,
Vsi službo božjo so izbrali,
Učili se več dolgih let.

Domov vrnivšim pa velelo
Hvaležno jim srcé je vsem,
Da tri-nadstropno v čast kapelo
Bogú zgradé na holmu tem.

Povelju božjemu pokorni
Povsod prosili so darov,
V iskrenih prošnjah neumorni
Prišli so pod bogati krov.

A ne izide glas proseči
Iz ust duhovnim bratom še,
Zadene že pogled preteči
Jih iz očes Veronike.

»Mar ménite li, glupci smeli
Da zhiram v am imetek svoj,
In da zlató cvetè kapeli,
Ki holm bi omejila moj?«

»Namah se rajše zvijem v zmaja,
Ki polni žrelo mu otrov,
Kot da od svojega sijaja
Najmanjših dala bi darov!«

In glej! — Iz grla oddonelo
Brezbožno komaj je slovó,
Ko kazen ji telo v odelo
Zagrne črno in temno.

In kači-deklici nadene
Luskinast na hrbet oklep,
V greben lasé nabere njene,
A nogi v dolg spoji ji rep.

Ko bratje izbežé iz grada,
Za njimi zemlja zazija,
In v žrelo temnega prepada
Pogrezne kača se do dna.

*

Ob letu pak so svečeniki
Na mestu tem zidali hram.
Trije blesteli žrtveniki
So nad prokletstvom temnih jam.

Še danes se na holmcu dviga
Kapelica v nadstropjih treh.
Gradú ošabnega — več ni ga,
Le v kleti spira deva greh.

A. M.

